



7. TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet ŞİMŞEK tarafından Anayasanın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim. 09.06.2023

Deniz YAVUZYILMAZ

Zonguldak Milletvekili

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), üç yıl aradan sonra hanehalkı tüketim harcaması verilerini yayımladı.

Buna göre hanelerin gelirlerinden en çok pay ayırdığı harcamalar %22,8 ile gıda, %22,4 ile kira ve konut harcamaları, %21,3 ile ulaştırma oldu. Hanelere giren her 3 TL'nin 2 TL'si bu kategorilere harcandı. En düşük payı ise %1,4 ile eğitim, %2,2 ile sağlık ve %2,5 ile eğlence ve kültür aldı.

Yoksul vatandaşların bütçelerinde gıda ve kira harcamalarının oranı ise daha yüksek oldu. En düşük gelirli %20'lik grubun bütçesinde gıda harcamaları %35,8, kira ve konut harcamaları da %29,3 pay alırken bu oran en yüksek gelirli %20 için sırasıyla %16,6 ve %19,3 oldu. Fert başına aylık ortalama tüketim 6 bin 259 TL olarak belirlendi. En düşük gelirli %20'de yer alan haneler aylık 4 bin 911 TL harcarken en yüksek gelirli %20'deki hanelerin harcaması 22 bin 716 TL oldu.

Gıda, kira ve konut ile ulaştırma harcamalarına ortalama %65,5 oranında pay ayrılması; eğitim, sağlık ile eğlence ve kültür harcamalarına ise sadece %6,1 oranında harcama yapılması, vatandaşların yaşam standardı bakımından son derece düşündürücüdür. Kazandığının yarısından fazlasını beslenme, barınma ve ulaşım giderlerine harcayan vatandaşların, nitelikli bir hayat yaşayabilmelerini, yetkinliklerini geliştirmelerini ve yeni yetkinlikler edinebilmelerini ve de sosyal hayata katılmalarını beklemek mümkün değildir.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, vatandaşlarının sağlık, huzur ve refahını koruyup geliştirme sorumluluğunu taşımakta, ancak mevcut koşullarda bu sorumluluğun yeterince yerine getirilmediği görülmektedir.

Buna göre;

1. TÜİK'in 3 yıldır "hanehalkı tüketim harcaması verileri"ni yayınlamamasının nedenleri nelerdir?
2. TÜİK, bundan sonra "hanehalkı tüketim harcaması verileri"ni hangi aralıklarla yayınlayacaktır?
3. TÜİK'in verilerinden hareketle, hanehalkı tüketim harcamasında çok büyük bir yer kaplayan gıda harcamalarının yükünü azaltmak adına Bakanlığınız tarafından alınması planlanan önlemler nelerdir?
4. TÜİK'in verilerinden hareketle, hanehalkı tüketim harcamasında çok büyük bir yer kaplayan kira ve konut harcamalarının yükünü azaltmak adına Bakanlığınız tarafından alınması planlanan önlemler nelerdir?
5. TÜİK'in verilerinden hareketle, hanehalkı tüketim harcamasında çok büyük bir yer kaplayan ulaştırma harcamalarının yükünü azaltmak adına Bakanlığınız tarafından alınması planlanan önlemler nelerdir?
6. En düşük gelirli %20'lik grubun bütçesinde gıda harcamaları %35,8, kira ve konut harcamaları da %29,3 pay alırken bu oran en yüksek gelirli %20 için sırasıyla %16,6 ve %19,3 olduğu görülmüştür. Bu verilere göre, en düşük gelirli %20'lik grup, en yüksek gelirli %20'lik gruptan daha fazla gıda, kira ve konut harcaması yapmaktadır. Özetle az kazanan çok, çok kazanan ise az gıda, kira ve konut harcaması yapmaktadır. Bakanlığınız tarafından sosyal adalete aykırı olduğu açıkça görülen bu durumu düzeltmek adına atacağınız adımlar var mıdır? Var ise bu adımlar nelerdir? 09.06.2023

